

om; men naar man tjener ved Nadverbordet, saa er det ganske vist ikke saa meget det historiske, som det er det, der staar bag ved al Historie, man kommer til at tænke paa.

Det gaar med den gamle Alterkalk som med de gamle Kirkebygninger, hvorom jeg begyndte med at fremhæve, hvor faa Minder vi har tilbage i dem fra den katholskø Tid; det er først og fremmest det fælles menneskelige og fælles kristelige, de drager os til Minde. Disse Kirkebygninger har nu i 700 Aar huset Kirkefolket, naar de samledes til Guds-tjeneste, samledes for i Fællesskab at hjælpe hinanden til at komme nærmere til Gud, til at faa Evighedens Lys og Kraft lagt ind over og ind i deres Liv. Her tyede de hen, mod dette Hus styrede de deres Fod i Livets lykkeligste som i dets tungeste Timer og Livet igennem, indtil deres Gravhøj tuedes derude paa Kirkegaarden, for saa, naar Aar eller Aartier var gaaet, eller Aarhundreder maaske, helt at udslettes. Forkrænkeligheden tog sit, Sjælene gik til de Dødes Rige; Navnene glemmes, Minderne med, naar en føje Stund er gaaet; men selv om Minderne tier, skal dog Stenene raabe. Og fra de gamle Kirkehuse lyder der et Raab om Slægternes Sammenhæng og Jesus Kristus som deres Midtpunkt, en Prædiken for Vise som for Enfoldige over den Text, der ogsaa i en gammel Form er anbragt paa Altertavlen i den Kirke, Hemmeshøj Kirke, hvorfra jeg her har draget nogle Minder frem: „Christus Jesus i Gaar och i Dag och den samme ochsaa til evig Tid.“

Og fra de gamle Døbefonte, ligesaa gamle som Kirkerne selv, hvortil vore Fædre, Slægt efter Slægt, bragte deres Smaabørn hen, hvor lyder der ikke et

indtrængende Vidnesbyrd om den „ene Daab“, om Stedet, hvor vi ved Herrens Ord kom i Forhold til, i Livsforbindelse med Frelseren, med Slægternes Midtpunkt, med Evighedskræfterne.

Og saa den gamle Alterkalk! „Vi drikker Kraft af Naadens Bæger og byder Gravens Kæmpe Trods“, synger vi i en Salme. Ja, af dette Bæger drak vore Fædre gennem de mange Slægtled Naadens Kraft og Evighedens Kraft til at kunne byde „Gravens Kæmpe“ Trods og leve, om de end døde. Her fik de Del i det bedste og rigeste Middel til, trods alle Synder, alle Skrøbeligheder, al Vildskab og Daarskab, dog at kunne være og bevares som et kristent Folk. Naar vi synger med Grundtvig:

Tak for hver en Draabe god,
vi fik af det Hjærteblod,
som livsalig gennemrinder
Danemænd og Danekvinder!

maa vi ikke mindst tænke paa vor Herres Nadverbord. Skal vi vedblive at være et kristent Folk, da maa vi fremdeles samles om Nadverbordet og nyde Maaltidet „med Fryd og Hjertens Enfold“.
